

**YKSITYISEN VARHAISKASVATUKSEN VALVONNAN SUUNNITELMA VUODELLE 2024
JA VALVONTAKERTOMUS 2023**

Sisällysluettelo

1.	OHJAUKSEN, NEUVONNAN JA VALVONNAN TARKOITUS JA TAVOITE	3
2.	VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVERKKO	5
3.	VALVONTAVIRANOMAISET	5
4.	YHTEISTYÖ	5
	4.1 Seutuyhteistyö.....	5
	4.2 Yhteistyö Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kanssa.....	5
5.	VALVONNAN TOTEUTTAMINEN	6
	5.1 Yksityisen varhaiskasvatuksen lupa- ja ilmoitusmenettely.....	7
	5.2 Varda – Varhaiskasvatuksen tietovaranto.....	7
	5.3 Oma- ja ulkovalvontasuunnitelma valvonnan ja ohjauksen välineenä.....	8
	5.4 Palveluntuottajan ohjaus ja neuvonta.....	9
	5.5 Käyntien dokumentointi, seuranta ja rekisterin ylläpito.....	9
	5.6 Suunnitelmalliset käynnit.....	9
	5.7 Ennalta ilmoittamattomat käynnit.....	10
	5.8 Epäkohtaan perustuva eli reaktiivinen valvonta.....	10
6.	OHJAUKSEN JA VALVONNAN RAPORTOINTI	10
	6.1 Raportointi, seuranta, arviointi.....	10
	6.2 Valvontakertomus vuodelle 2023.....	10
	6.3 Laadun arviointi.....	11

1. OHJAUKSEN, NEUVONNAN JA VALVONNAN TARKOITUS JA TAVOITE

Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on järjestää sille lainsäädännöllä määrätyt tehtävät. Järjestämisvastuun perusteella kunnan on vastattava palveluiden yhdenvertaisuudesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kunta tai kuntayhtymä voi tuottaa järjestämisvastuullaan olevat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palveluntuottajalta. Kunnan hankkiessa palveluita muulta palveluntuottajalta kunnalla säilyy kuitenkin järjestämisvastuu. Palveluntuottajan vastuu määräytyy sen mukaan, mitä kuntalaissa tai muussa lainsäädännössä säädetään tai mitä kunta ja palveluntuottaja sopivat. Valvonnan tarkoitus määritellään kuntalain pykälissä 8 ja 9. Valvonnalla varmistetaan, että kuntalainen saa saman laatuisten palvelun riippumatta siitä, onko palveluntuottaja kunta itse vai muu palveluntuottaja.

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja tuottamisesta sekä varhaiskasvatuksen tietovarannosta. Lakia sovelletaan kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan järjestämään tai tuottamaan päiväkotitoimintaan ja perhepäivähoitoon. Varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua päiväkotitoimintaa ja perhepäivähoitoa saa järjestää ja järjestäjälle tuottaa kunta, kuntayhtymä ja yksityinen palveluntuottaja. Varhaiskasvatuslain lisäksi varhaiskasvatusta ohjaa valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018).

Sosiaaliasiavastaavan tehtävänä on neuvoa asiakkaita varhaiskasvatuslain (540/2018) soveltamiseen liittyvissä asioissa sekä neuvoa ja tarvittaessa avustaa varhaiskasvatuslain 54 §:ssä tarkoitetun muistutuksen tekemisessä. Sosiaaliasiavastaavan toiminnan järjestämisestä varhaiskasvatuksen osalta säädetään potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista annetussa laissa.

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen valvontaviranomaisia ovat yksityisen palveluntuottajan järjestämän ja tuottaman varhaiskasvatuksen osalta aluehallintovirasto, Valvira sekä kunnan toimielin tai sen määräämä viranhaltija. Varhaiskasvatuslaki edellyttää yhteistyötä eri valvontaviranomaisten kesken. Valvontaviranomaisten on toteutettava valvontaa ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä toiminnan järjestäjän kanssa.

Valvira ja aluehallintovirastot toteuttavat suunnitelmallista valvontaa yhdessä laatimansa valtakunnallisen varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisesti. Ensimmäinen valvontaohjelma julkaistiin v. 2020 alussa. Valvontaohjelman tavoitteena on yhdenmukaistaa varhaiskasvatuksen ohjausta ja valvontaa. Valvontaohjelmassa kuvataan varhaiskasvatuksen valvonnan periaatteet ja vuosittaiset painopisteet. Vuosien 2023–2025 valvontaohjelman painopiste valvontaohjelmassa on uusien lakien toteuttamisen ohjauksessa (myös lapsen oikeus tukeen) sekä esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen valvonnassa. Omavalvonnan ohjaus, neuvonta ja valvonta ovat osa valvontaohjelmaa. Monipuolisen ohjauksen ja neuvonnan tavoitteena on säädösten mukainen, laadukas varhaiskasvatus sekä varhaiskasvatusta koskevien muistutusten ja kantelujen määrän väheneminen. Valvontaohjelmassa määritellään vuosittaiset painopistealueet, joihin erityisesti kohdistetaan ennakkollista ohjausta ja neuvontaa. Kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilöstön riittävyys on ollut esillä runsaasti viime aikoina. Aluehallintovirastot ja Valvira päättivät nostaa valvontakohteeksi vuosille 2024 ja 2025 kelpoisuusvaatimusten toteutumisen sekä miten

tilapäinen poikkeaminen kelpoisuusvaatimuksista huomioidaan varhaiskasvatuksen henkilöstön rekrytoinneissa.

Ylöjärven varhaiskasvatuksen ohjauksessa ja valvonnassa noudatetaan samoja painopistealueita.

Aluehallintovirasto toimii rekisterin pitäjänä yksityisten päiväkotien osalta. Varhaiskasvatuslain muutosten myötä yksityisten päiväkotien toiminta on ollut 1.1.2023 alkaen luvanvaraista. palveluntuottajat toimittavat lupahakemuksen toimintansa aloittamisesta tai muuttamisesta suoraan aluehallintovirastoon, joka antaa luvan toiminnan aloittamiseen tai laajentamiseen. Kunnan valvonta ja ohjaus tarkistaa päiväkotitoimintaan tarkoitetut tilat ja laatii aluehallintovirastolle lausunnon. Jokaisen jo nyt toiminnassa olevan yksityisen palveluntuottajan on haettava lupaa päiväkotitoimintaan siirtymäkautena 1.1.2023-31.12.2026.

Valvontaviranomaisten, Valviran ja aluehallintovirastojen, uusi rekisteri Soteri otetaan käyttöön vuoden 2024 aikana. Soteriin kootaan tiedot kaikista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajista sekä niistä yksityisistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajista, joilta edellytetään lupaa ja rekisteröintiä. Soterista on säädetty sote-valvontalaissa, joka tuli voimaan 1.1.2024. Yksityisten varhaiskasvatuspalvelujen tuottajien rekisteröinti perustuu varhaiskasvatuslakiin.

Kunnassa toimivien yksityisten perhepäivähoitajien ja ryhmäperhepäiväkotien rekisterin ylläpitäjänä on jatkossakin kunnan valvontaviranomainen.

Ohjauksen ja valvonnan kohteena olevia varhaiskasvatuspalveluita tuotetaan palvelusetelillä tuettuna palveluna, ostopalveluna ja yksityisen hoidon tuella.

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ja ohjaus perustuvat seuraaviin lakeihin ja asiakirjoihin:

- Hallintolaki (434/2003)
- Varhaiskasvatuslaki (540/2018)
- Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018)
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyyn kuuluvista liitteistä (890/2022)
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Opetushallitus: Määräykset ja ohjeet 2022:2a)
- Ylöjärven varhaiskasvatussuunnitelma
- EU:n tietosuoja-asetus (EU 679/2016)
- Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)

2. VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVERKKO

Ylöjärven varhaiskasvatuksen palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisuutena, huomioiden kaupungin oma toiminta sekä yksityiset palveluntuottajat. Uudet toimijat ottavat yhteyttä varhaiskasvatusjohtajaan suunnitellessaan uutta toimipistettä, jotta selviää, onko suunniteltu toimipiste palveluverkon kannalta sopivassa paikassa.

Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus oli 31.12.2023 Ylöjärven kaupungin varhaiskasvatuksessa olevista lapsista 19 prosenttia.

3. VALVONTAVIRANOMAISET

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ja ohjaus kuuluu varhaiskasvatukselle, valvontaa ja ohjausta toteuttaa varhaiskasvatuksen palvelujohtaja.

4. YHTEISTYÖ

4.1 Seutuyhteistyö

Tampereen kaupunkiseudun kunnat tekevät seutukunnallista yhteistyötä. Useammalla palveluntuottajalla on varhaiskasvatuksen yksiköitä eri kunnissa, joten valvonnan toimijoiden yhteistyö on perusteltua. Myös perheet käyttävät varhaiskasvatuspalveluita yli kuntarajojen.

Tampereen kaupunkiseudun www-sivuilla on tietoa huoltajille, palveluntuottajille ja kuntien valvontaviranomaisille. Yksityisen varhaiskasvatuksen lomakkeita on kehitetty yhdessä seutukunnan valvonnan ja ohjauksen työryhmässä. Kaikki seudun kunnat käyttävät samoja materiaaleja sekä yhteistä seudullista palvelusetelisääntökirjaa. Palvelusetelisääntökirja päivitetään parillisina vuosina ja päivitetty sääntökirja otetaan käyttöön syksyllä 2024.

4.2 Yhteistyö Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kanssa

Valvontaviranomaisten on toimittava yhteistyössä varhaiskasvatuslaissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan. Kunnan toimielimen on heti ilmoitettava valvonnassa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista sekä 55–58 §:n perusteella tekemistään toimenpiteistä ensisijaisesti aluehallintovirastolle tai Valviralle. Valviran tai aluehallintoviraston on ilmoitettava 55–58 §:n perusteella tekemistään yksityisiä palveluntuottajia koskevista toimenpiteistä niiden kuntien toimielimille, joiden alueella palveluja tuotetaan.

Valvontaa ja ohjausta tehdään yhteistyössä Länsi - ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston kanssa. Aluehallintovirasto järjestää koulutusta sekä kuntien valvoville viranomaisille, että palveluntuottajille ja tiedottaa ajankohtaisista asioista. Aluehallintovirastolla ja kunnan valvovalla viranomaisella on myös konsultointiyhteys ja tapaamisia järjestetään säännöllisesti. Valvonnassa mahdollisesti ilmenevistä

epäkohdista tai huolen aiheista kunnan valvova viranomainen voi saada ohjausta ja neuvontaa aluehallintoviranomaiselta ja menettelytavoista sovitaan yhdessä.

Valvira ja aluehallintovirastojen Varhaiskasvatuksen valtakunnallisessa valvontaohjelmassa määritellään vuosittaiset painopistealueet, joihin erityisesti kohdistetaan ennakkollista ohjausta ja neuvontaa. Tampereen kaupunkiseudun valvonnan ja ohjauksen toimijat huomioivat painopisteet omilla valvontakäynneillään.

5. VALVONNAN TOTEUTTAMINEN

Valvontaviranomaisten on toteutettava valvontaa ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä toiminnan järjestäjän kanssa.

Viranomaisvalvonnan muotoja ovat ennakoiva ja jälkikäteinen valvonta. Ennakoivaa valvontaa ovat mm. omavalvonnan varmistaminen sekä suunnitelmallinen valvonta, rekisteröinti, ohjaus, neuvonta ja viestintä. Jälkikäteistä eli reaktiivista valvontaa ovat valvonta-asiat, jotka otetaan käsittelyyn kantelun, epäkohtailmoituksen tai muun yhteydenoton perusteella tai muista lähteistä saadun tiedon perusteella (esim. tiedotusvälineet, tilastot ja raportit). Valvonnan eri muodot täydentävät toisiaan. Jälkikäteiseen valvontaan sisältyy aina ohjausta ja ennakoivassa valvonnassa voidaan käyttää tietoa jälkikäteisen valvonnan ratkaisuksista ja menettelytavoista.

Eri tahojen valvontavastuut esitetään tiivistetysti alla olevassa kuvassa. Kuva on Varhaiskasvatuksen valtakunnallisesta valvontaohjelmasta.

Eri tahojen valvontavastuut tiivistetysti

Yksityinen palveluntuottaja vastaa

- Tuottamansa palvelun laadusta.
- Siitä, että asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset.
- Siitä, että varhaiskasvatuslain (540/2018) pykälät 57 a ja 57 b - Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus ja toimenpiteet ilmoituksen johdosta - toteutuvat.
- Vastaa omavalvontasuunnitelman laadinnasta ja toteutuksesta. Omavalvontasuunnitelma on palvelujen laadun ja sisällön ensisijainen valvontamenetelmä.

Kunta vastaa

- Valvonnasta.
- Siitä, että kunnan järjestämät palvelut järjestetään varhaiskasvatusta koskevien säädösten sekä varhaiskasvatussuunnitelma perusteiden mukaisesti.
- Siitä, että varhaiskasvatuslain (540/2018) pykälät 57 a ja 57 b – Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus ja toimenpiteet ilmoituksen johdosta – toteutuvat.

Aluehallintoviraston ja Valviran rooli

- Laissa tarkoitettu lupaviranomainen.
- Valvoo yhteistyössä kunnan kanssa.
- Omavalvontasuunnitelman sisällöllinen ohjaus (Valvira).

5.1 Yksityisen varhaiskasvatuksen lupa- ja ilmoitusmenettely

Uudelle palveluntuottajalle (päiväkoti, perhepäivähoito) annetaan ohjausta ja konsultaatiota jo ennen palveluntuottajaksi ryhtymistä. Neuvontaa annetaan tarvittavista asiakirjoista ja tiloihin tehdään alustava tilakatselmus.

Yksityisen varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan ilmoitusmenettely muutettiin lailla (326/2022) lupamenettelyksi 1.1.2023 alkaen. Jokaisen jo nyt toiminnassa olevan yksityisen palveluntuottajan on haettava lupaa päiväkotitoimintaan viimeistään 31.12.2026. Yksityisen palveluntuottajan lupamenettely perustuu varhaiskasvatuslakiin ja Opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseen varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyyn kuuluvista liitteistä.

Aluehallintovirastot ovat laatineet oppaan Yksityisen varhaiskasvatuksen luvanvaraisuus - opas palveluntuottajille ja kunnan valvontaviranomaisille. Opas auttaa myös kunnan valvontaviranomaista toteuttamaan oman osuutensa lupamenettelyprosessissa. Palveluntuottajan on tehtävä lupahakemus hyvissä ajoin ennen suunniteltua toiminnan aloittamista. Toimintaa ei saa aloittaa ennen kuin lupa on myönnetty. Tiloihin tehdään Tampereen valvonnan ja ohjauksen toimesta käyttöönottotarkastus ja lausunto aluehallintovirastolle ennen toiminnan aloittamista. Lausuntoja täydennetään pelastus-, rakennusvalvonta- ja terveysuojeluviranomaisilta saaduilla tiedoilla.

Perhepäivähoitoa järjestävän tai tuottavan yksityisen palveluntuottajan on ennen toiminnan aloittamista tai sen olennaista muuttamista tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä toimitettava tarvittavat asiakirjat Ylöjärven varhaiskasvatukseen. Yksityisen perhepäivähoitajan koti käydään tarkastamassa ennen toiminnan aloittamista.

Perhepäivähoidon osalta rekisteriä ylläpitää Ylöjärven kaupunki.

Päiväkotien rekisteröinnistä vastaa aluehallintovirasto. Yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat, päiväkotien osalta, rekisteröidään Valviran ja aluehallintovirastojen ylläpitämään uuteen Soteri-rekisteriin. Soteri-rekisterin käyttöönotto perustuu sote-valvontalakiin sekä varhaiskasvatuslakiin. Tiedot siirtyvät vanhasta Valveri-rekisteristä Soteriin maksutta ja sellaisena kuin ne on Valveriin rekisteröity.

Yksityisen hoidon tuella lapsen kotiin palkattavan työsopimussuhteisen hoitajan hyväksyy kunnan viranomainen. Valvonnasta vastaa työnantajana toimiva perhe.

5.2 Varda – Varhaiskasvatuksen tietovaranto

Varhaiskasvatuksen tietovarannosta määrätään varhaiskasvatuslaissa. Kansallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto, Varda, kerää varhaiskasvatuksen tiedot valtakunnallisesti yhteen paikkaan. Tietovarannon avulla varhaiskasvatuksesta saadaan jatkossa yhteismitallista, vertailukelpoista ja laadukasta tietoa mm. viranomaisten käyttöön. Varhaiskasvatuksen tietovarantoon yksityisen varhaiskasvatuksen osalta tietoja tallentavat kunnan hyväksymät palveluntuottajat.

5.3 Omavalvontasuunnitelma valvonnan ja ohjauksen välineenä

Yksityisen palveluntuottajan on nimettävä päiväkodille vastaava johtaja ja perhepäivähoitoon vastuuhenkilö, jotka vastaavat siitä, että varhaiskasvatuksen järjestämispaikka ja siellä toteutettava varhaiskasvatus täyttävät niille asetetut vaatimukset.

Kirjallisen omavalvontasuunnitelman laatiminen on yksityisille varhaiskasvatuksen palveluntuottajille lakisääteinen velvollisuus. Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu lainsäädännön (Varhaiskasvatuslaki 48§) perusteella valvomaan omaa toimintaansa, myös alihankintana tilattua tuotantoa. Palveluntuottajalla on aina velvollisuus huolehtia siitä, että palvelu tuotetaan turvallisesti ja laadukkaasti.

Omavalvonnalla varmistetaan, että kaikki työntekijät toimivat yhteisesti sovittujen käytäntöjen mukaisesti. Omavalvontasuunnitelmassa kuvataan sekä varhaiskasvatuksen asiakasturvallisuuden että laadun varmistamiseksi ja parantamiseksi suunnitellut menettelytavat ja siinä käytettävät asiakirjat. Omavalvontasuunnitelma on julkinen, ja se täytyy pitää yksikössä asiakasperheiden ja muiden kiinnostuneiden nähtävillä. Omavalvonnan toteutumista pitää seurata, ja omavalvontasuunnitelman ajantasaisuus pitää tarkistaa säännöllisesti. Valvira ohjaa omavalvontaa.

Valvira on antanut määräyksen (19.06.2023 V/22436/2023) omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laadimisesta ja seurannasta sekä laatinut mallilomakkeen ohjeineen. Valvira myös ohjaa ja valvoo omavalvontasuunnitelmien tekemistä. Valviran lisäksi kunnat valvovat yksityisten palveluntuottajien ja yksityisten perhepäivähoitajien omavalvontasuunnitelmien laatimista.

Uuden palveluntuottajan on tehtävä omavalvontasuunnitelma soveltuvin osin jo ennen toiminnan aloittamista. Tällöin suunnitelmaan pitää täyttää toimipaikkaa koskevat perustiedot sekä toimintaa koskevat linjaavat periaatteet. Palveluntuottajan pitää laatia omavalvontasuunnitelma valmiiksi yhteistyönä henkilöstön kanssa kolmen kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta. Omavalvonta on ensisijaista valvontaa ja sillä varmistetaan, että kaikki työntekijät toimivat yhteisesti sovittujen käytäntöjen mukaisesti.

Uusiin yksiköihin tehtävän ensimmäisen ohjauksen teemana on omavalvontasuunnitelma. Yksikön omavalvontasuunnitelma on työkalu/käyttöohje/laatulupaus, jolla seurataan ja kehitetään palvelujen laatua säännöllisesti. Suunnitelma toimii myös yksikön perehdytyksen välineenä. Päiväkotien suunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toiminnasta vastaava päiväkodin johtaja.

5.4 Palveluntuottajan ohjaus ja neuvonta

Yhteistyössä yksityisten palveluntuottajien kanssa olennaista on ohjauksellinen, tiedotuksellinen ja keskustelullinen näkökulma. Tavoitteena on luoda yhdessä toimivat ohjaus- ja valvontarakenteet, jotka palvelevat sekä kuntaa että yksityistä toimijaa ja viime kädessä asiakasta.

Vuosittaisten valvontakäyntien lisäksi palveluntuottajien edellytetään osallistuvan kunnan osoittamiin yhteisiin tapaamisiin ja koulutuksiin. Tilaisuuksissa viestitään niin valtakunnallisesti kuin seutu- ja kuntakohtaisestikin ajankohtaisista asioista esimerkiksi lakimuutoksista, seudullisesta palvelusetelisääntökirjasta sekä kunnan strategiasta ja tavoitteista. Myös kunnan omien varhaiskasvatuksen linjausten tulee toteutua yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa. Tapaamisten yhtenä tärkeänä tehtävänä on verkostoituminen muiden toimijoiden kanssa.

Varhaiskasvatulain 39 § mukaan varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan on huolehdittava siitä, että varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu riittävästi ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään täydennyskoulutukseen. Täydennyskoulutuksen toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan valvontakäynneillä.

Vuonna 2024 Ylöjärven kaupunki tarjoaa yksityisille mahdollisuuden osallistua varhaiskasvatuksen järjestämiin koulutuksiin.

5.5 Käyntien dokumentointi, seuranta ja rekisterin ylläpito

Valvonnassa ja ohjauksessa ylläpidetään rekisteriä kaikista kunnan alueella toimivista palveluntuottajista.

Palveluntuottaja toimittaa elokuussa toimintavuosi-ilmoituksen ja kaksi kertaa vuodessa (syyskuu, helmikuu) koko yksikön lapsiryhmä- ja henkilökuntatiedot kunnan valvontaan ja ohjaukseen. Palveluntuottajalta edellytetään lasten ja henkilökunnan suhdelukujen suunnitelmallista seuraamista.

Valvonnan vuosisuunnitelman mukaisista valvontakäynneistä laaditaan valvonta-asiakirja ja reaktiivisista valvontakäynneistä laaditaan tarkastuspöytäkirja.

5.6 Suunnitelmalliset käynnit

Suunnitelmalliset käynnit ovat ohjausta, neuvontaa ja seurantaa eli ennakoivaa valvontaa. Käytössä olevat seudulliset valvonta-asiakirjat ja lomakkeet on päivitetty vuonna 2019.

Kunnan yksityisestä varhaiskasvatuksesta vastaava viranomainen tekee vuosittain ohjaus- ja valvontakäynnejä yhdessä palveluntuottajan kanssa sopien. Käynnin aikana käydään läpi toiminnan kannalta merkityksellisiä asioita ja täytetään yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta-asiakirja. Sovittaessa valvontakäynnistä on samalla sovittu myös keskusteltavat ja tarkastettavat asiakirjat sekä kohteet ko. käynnillä. Valvonta-asiakirjaan kirjataan myös tarkistetut kohteet ja mahdolliset yhteisesti sovitut jatkotoimenpiteet.

Suunnitelmallinen valvonta toimintavuoden aikana

- asiakirjatarkistukset
- toimintavuosi-ilmoitus elokuun loppuun mennessä (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit)
- henkilöstö- ja lapsiryhmätiedot syyskuun ja helmikuun loppuun mennessä (kaikki yksiköt)
- muut asiakirjat kunnan aikataulun mukaisesti
- syksyn käynti päiväkotiin/vuosittainen käynti ryhmäperhepäiväkotiin/perhepäivähoitokotiin
  - yksikön omavalvontasuunnitelma (sis. turvallisuussuunnitelma, kiusaamisen ehkäisy-suunnitelma jne.)
  - uuden henkilöstön tutkintojen kelpoisuudet
  - täydennyskoulutussuunnitelma
  - yksikön toimintasuunnitelma/ryhmän pedagoginen suunnitelma (pph)
  - lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadintaan ja arviointiin liittyvät käytännöt
  - tilat

- yksityisiin päiväkoteihin tehdään vuosittain toinen ohjaus- ja valvontakäynti, jonka sisältö painottuu päiväkodin pedagogiseen toimintaan, lasten osallisuuteen ja oppimisympäristöihin (laatu

5.7 Ennalta ilmoittamattomat käynnit

Päiväkoteihin ja ryhmäperhepäiväkoteihin tehdään yksi ennalta ilmoittamaton valvontakäynti vuodessa. Käynneistä laaditaan valvonta-asiakirja. Valvontakäynneillä keskitytään erityisesti henkilöstömitoituksen ja lapsiryhmän enimmäiskoon valvontaan sekä varhaiskasvatuksen pedagogiikkaan

5.8 Epäkohtaan perustuva eli reaktiivinen valvonta

Palveluntuottajan tulee raportoida kunnalle mahdollisimman pian tai viimeistään kahden viikon kuluttua palvelua koskevista reklamaatioista, kanteluista ja hoitovahinkoilmoituksista sekä ilmoittaa tehdyistä korjaavista toimenpiteistä.

Mikäli kunta saa asiakkaan, työntekijän tai muun tahon epäkohtailmoituksen, kantelun tai esim. median kautta tietoonsa epäkohtia yksityisen varhaiskasvatuspalvelun tuottajan toiminnassa, pyytää kunta selvitystä palveluntuottajalta ja/tai tekee yksikköön tarkastuksen.

Valvontatoimet aloitetaan aina, kun epäillään tai on tullut ilmi, että yksityinen palveluntuottaja on menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, kun se on järjestänyt varhaiskasvatuslain mukaista toimintaa. Varhaiskasvatuslaissa (§ 55-59) määritellään valvontaviranomaisten menettelytavat reaktiiviseen palautteeseen.

Valvontatoimia valmistellaan laatimalla selvityspyyntö tai tekemällä tarkastuskäynti. Kun varhaiskasvatuksen valvonta-asia on selvitetty tarvittavin toimenpitein, tehdään valvontapäätös. Kunnan on ilmoitettava Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolle tekemistään toimenpiteistä. Varhaiskasvatuksen valvontaan liittyvät päätökset ovat julkisia.

6. OHJAUKSEN JA VALVONNAN RAPORTOINTI

6.1 Raportointi, seuranta, arviointi

Kunnissa toimitaan seutukunnallisesti laaditun valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvonnan toteutumisesta raportoidaan vuosittain lautakunnalle osana valvontasuunnitelmaa. Huomattavista laatueroista raportoidaan tarvittaessa reaaliaikaisesti.

6.2 Valvontakertomus vuodelle 2023

Yksityisiä palveluntuottajia Ylöjärvellä 31.12.2023 ovat viisi palvelusetelillä toimivaa päiväkotia; Touhula Ylöjärvi (106 paikkaa), Touhula Satuvekara1 (105 paikkaa), Touhula SatuVekara2 (77 paikkaa), Touhula Vekarametsä (96 paikkaa), Verkanappulat Nappulalähde (56 paikkaa). Lisäksi yksityisen hoidon tuella

toimivia yksityisiä omassa kodissaan työskenteleviä perhepäivähoitajia on 5, työsuhteisia hoitajia 2 sekä kaksi ryhmäperhepäiväkotiä (Villa Vallaton ja Metsäkylä ryhmis).

Määräaikaaisia valvontakäyntejä on vuonna 2023 tehty kolme jokaiseen yksityiseen päiväkotiin. Keväällä 2023 käyntejä oli kaksi, joista toinen oli ennalta ilmoittamaton ja toinen ns. laatukäynti. Laatukäynnillä käytiin yhdessä henkilöstön kanssa läpi Ennalta ilmoittamattoman käynnin raportti, käynnillä painotettiin oppimisympäristöjen tarkastelua. Syksyn käynnillä käytiin päiväkodin johtajan kanssa läpi yksikön suunnitelmat, lapsiryhmät sekä henkilöstö. Käyntien lisäksi ohjausta on toteutettu sähköposti viestein ja puheluiden välityksellä.

Perhepäivähoitajien luona käytiin kerran toimintavuoden aikana. Työsuhteisia hoitajia on hyväksytty 3. Toimintaan liittyviä selvityspyynnöitä on tehty yhteensä 7. Selvityspyynnöt on tehty asiakkaiden pyynnöstä. Reklamaatiot ovat koskeneet suhdelukuja, henkilöstövaihtuvuutta ja toimintaa. Reklamaatioihin pyydettiin kirjalliset selvitykset ja asioista keskusteltiin päiväkodin johtajan sekä henkilöstön, että tarvittaessa asiakkaiden kanssa.

Yksityisten palveluntuottajien päiväkodin johtajille on järjestetty kaksi kertaa toimintavuoden aikana tapaaminen. Tapaamisissa on käyty yhdessä läpi Ylöjärven varhaiskasvatuksen ajankohtaisia asioita. Yksityisen palveluntuottajan henkilöstölle on myös tarjottu mahdollisuutta osallistua kaupungin järjestämiin koulutuksiin mm. lääkehoito. Kaksi kertaa vuodessa on pidetty yhteistyötapaamiset palveluntuottajien johdon kanssa (aiheina mm. palvelusetelin arvo, tuen toteutuminen yksiköissä).

Ylöjärven kaupungin varhaiskasvatuksen erityisopettaja Marika Pätäri on käynyt kutsuttuna yksityisissä päiväkodeissa ja yhdessä kasvattajien kanssa valmistellut lasten tuen prosesseja. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on tarjonnut konsultaatiota puhelimitse, sähköpostitse sekä sovituilta käynneillä.

6.3 Laadun arviointi

Jokaisen yksityisen päiväkodin tulee laatia lakisääteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma kesään 2024 mennessä osana omavalvontasuunnitelmaa. Perhepäivähoidolle laaditaan kunnan ja yksityisen perhepäivähoidon yhteinen suunnitelma vuoden 2024 aikana.

Varhaiskasvatuslain mukaan järjestäjän ja tuottajan tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Toiminnan laatua arvioidaan jokaisella valvontakäynnillä sekä palveluntuottajilta säännöllisesti pyydettävien dokumenttien avulla. Laatua arvioidaan myös saadun asiakaspalautteen perusteella sekä asiakastytyväisyyskyselyillä niin kunnan että palveluntuottajan järjestämillä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatio- ja ohjauskäynnit varmistavat lapsen edun ja tuen toteutumista yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Palveluntuottajia kannustetaan ottamaan käyttöön Karvin eli Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen varhaiskasvatukselle laatima laatujärjestelmä, Valssi.